
2

Vragenuur

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van Orde.

Vragen van het lid Van Gerven aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over **het bericht dat Nederland genomineerd is voor de Marlboro Man Award vanwege het beleid en de contacten tussen het ministerie en de tabaksindustrie**.

De **voorzitter**:

Ik heet de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van harte welkom.

□

De heer **Van Gerven** (SP):

Voorzitter. De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is vereerd met een uiterst pijnlijke nominatie: de Marlboro Man Award. Ze is hiervoor genomineerd door het internationale netwerk van organisaties die zich inzetten voor de bestrijding van tabaksgebruik. Het is uiterst pijnlijk omdat Nederland nog maar enkele jaren geleden behoorde tot de top op het gebied van tabakspreventie. Wetenschappers hebben uitgerekend dat het uit het pakket schrappen van geneesmiddelen om van het roken af te komen ertoe leidt dat op termijn 154.000 mensen minder zullen stoppen met roken. Ook is er enorme kritiek op de vele contacten tussen de tabaksindustrie en de tabakslobby aan de ene kant en het ministerie van Volksgezondheid aan de andere kant. Het ministerie van Volksgezondheid lijkt de tabaksindustrie te behandelen als elke andere industrie, terwijl we toch een internationaal verdrag van de Wereldgezondheidsorganisatie hebben ondertekend, op grond waarvan landen zich hebben verplicht om hun gezondheidsbeleid te beschermen tegen de commerciële invloeden van de tabaksindustrie. Dat betekent dat contacten met de tabaksindustrie moeten worden vermeden. Wat vindt de minister van de nominatie "Marlboro Woman"? Is zij bereid om alles op alles te zetten om te voorkomen dat ze deze dodelijke prijs daadwerkelijk krijgt bijvoorbeeld door het stoppen met roken weer volledig in het pakket op te nemen en door de toekomst van het kenniscentrum tegen het roken STIVORO veilig te stellen?

□

Minister **Schippers**:

Voorzitter. Ik heb het persbericht over deze nominatie gelezen. Het is ontzettend jammer dat dit bericht zo eenzijdig is en dat het soms onjuist en in ieder geval onvolledig is. In het persbericht staan verschillende punten op basis waarvan de nominatie is toegekend. Het eerste punt is dat de middelen om te stoppen met roken uit het pakket zijn gehaald. Dat klopt. Dat hebben we hier uitgebreid besproken. De argumentatie is als volgt: als je stopt met roken, kun je makkelijk in plaats van een pakje sigaretten de middelen om te stoppen met roken betalen. Als we dat niet zouden doen, zouden we iets anders uit het pakket moeten gooien of de premie moeten verhogen. Wij hebben ervoor gekozen dat dit niet in het pakket hoeft te zit-

ten omdat stoppen met roken financieel en voor de gezondheid zo lucratief is.

Het tweede punt is de uitzondering op het rookverbod voor de kleine horeca zonder personeel. De heer Van Gerven weet heel goed waarom we dat hebben gedaan. Ook de SP-fractie heeft in de Tweede Kamer voor deze uitzondering gestemd.

Het derde punt gaat over STIVORO. STIVORO wordt wel opgeheven, maar het antirookbeleid wordt in ons Trimbos-instituut gebundeld met het antialcoholbeleid en het antidrugsbeleid. Dat is een bundeling van krachten en geldmiddelen en is dus effectiever. Ook de spotjes worden nog genoemd. Wat niet wordt genoemd – dat vind ik eenzijdig – is dat dit kabinet extra geld uittrekt om op scholen mensen bewust te maken van de risico's van roken en dat op scholen extra programma's worden ingezet of bestaande programma's worden uitgebreid om kinderen ervan bewust te maken dat ze beter niet kunnen roken.

Dan staat er dat ik wel de tabaksindustrie ontvang maar niet de dokters en academici. Dat is wonderlijk, want ik heb als minister nog nooit de tabaksindustrie zelf ontvangen, maar wel bijvoorbeeld de antirookalliantie en longartsen. Dus dat is volstrekt onjuist. En in het persbericht wordt gemist dat dit kabinet de boetes op het overtreden van het rookverbod heeft verduubeld.

Met andere woorden, ik vind dit ontzettend jammer, want als je iemand nomineert, doe het dan wel op basis van de juiste gegevens.

De heer **Van Gerven** (SP):

Door de geneesmiddelen tegen het roken uit het pakket te halen, dreigen 144.000 mensen niet te stoppen met roken. Dat laat wetenschappelijk onderzoek zien. Is het de minister bekend dat STIVORO feitelijk volledig wordt ontamd als STIVORO wordt ondergebracht bij het Trimbos-instituut, dat ontslag dreigt voor tientallen medewerkers van STIVORO en dat het Trimbos-instituut bijvoorbeeld van plan is te stoppen met het wetenschappelijk volgen van het rookgedrag van jongeren, dus wil stoppen met de jeugdmonitor? Klopt het dat het ministerie het Trimbos-instituut heeft verboden om in de toekomst het tabaksontmoedigingsbeleid van het ministerie te evalueren? Leidt dit niet tot de vernietiging van 40 jaar kennis die STIVORO heeft opgedaan? Is dit alles niet in strijd met de uitdrukkelijke wens van de Kamer die bij motie is vastgelegd, dat de kennis op het gebied van tabakspreventie blijvend moet worden verankerd, mocht STIVORO overgaan naar het Trimbos-instituut?

Minister **Schippers**:

Dat laatste is inderdaad waar. Als er kennis is en je iets gaat bundelen in een instituut, dan moet je ervoor zorgen dat de kennis die er is, niet verloren gaat. Dat hebben wij inderdaad aangegeven. Wij zien het echter juist als een versterking, want er zijn allerlei clubs die zich met allerlei verslavingen bezighouden en het Trimbos-instituut is wel een autoriteit. Wij hebben gezegd: waarom zou je al die losse clubs hebben? Ik begrijp dat dit voor STIVORO heel moeilijk is, maar beleidsmatig is ervoor gekozen om geld, energie en dus ook de krachten te bundelen in één instituut, dat zelf beleid maakt. Ik heb helemaal geen do's-and-don'ts afgegeven aan het Trimbos-instituut. Dat instituut geeft een en ander op zijn eigen manier vorm met de kennis die het van STIVORO overneemt.

Schippers

De heer **Van Gerven** (SP):

Tientallen medewerkers van STIVORO zullen niet terecht kunnen bij het Trimbos-instituut. Er is dus een ontmanteling van 40 jaar kennis op het gebied van tabakspreventie. Ook de jeugdmonitor wordt niet voortgezet op de wijze waarop STIVORO dat deed. Er gaat dus heel veel kennis verloren. Het ministerie heeft het Trimbos-instituut een verbod opgelegd om het tabaksbeleid van het kabinet te volgen, te onderzoeken en te evalueren. Dat gaat het kabinet namelijk zelf doen. Het kabinet heeft dus wel degelijk een oekaze uitgevaardigd om onafhankelijke waarheidsvinding te belemmeren. Kunnen wij, gezien de gegevens, het overhevelen van STIVORO niet één jaar uitstellen? Dat hoeft geen geld te kosten. Als de minister hiertoe niet bereid is, dan komt zij zeer waarschijnlijk in aanmerking voor de nominatie van "Marlboro Woman". De kans daarop zal zeer groot zijn.

Minister Schippers:

Als het niet meer subsidiëren van één club de aanleiding moet zijn voor zo'n prijs, zou ik dat ernstig betreuren. Het overeind houden van STIVORO is toch geen doel op zich? Een doel is dat wij een goed preventieprogramma opzetten, dat wij jongeren ervan bewust maken dat zij niet moeten gaan roken en bewust maken van de gevaren van roken. Ik heb helemaal geen verbod op evaluatie uitgevaardigd. Dat is volstrekt onjuist. Ik voel helemaal niets voor uitstel. We zijn heel ver. Het Trimbos-instituut is al bezig deze taken op zich te nemen. Ik zou daar vooral mee door willen gaan, omdat ik denk dat je beleid veel effectiever is als je de krachten bundelt.

Mevrouw **Bouwmeester** (PvdA):

In oktober 2011 heb ik de minister naar aanleiding van de uitzending van Minister van Tabak gevraagd om de contacten met de lobby van alcohol en tabak openbaar te maken omdat een en ander heel gevoelig ligt. De minister heeft dat toegezegd, maar na herhaald verzoek van mij zegt de minister dat ze het niet doet en verwijst ze ernaar dat de enige manier waarop de informatie openbaar gemaakt kan worden via een WOB-verzoek is. Ik hoop toch echt dat de minister de informatie over de contacten met de lobby openbaar wil maken, en niet via een WOB-verzoek ...

De voorzitter:

Het woord is aan de minister.

Mevrouw **Bouwmeester** (PvdA):

... maar via het grondwettelijk recht dat de Kamer heeft, via de minister.

De voorzitter:

Mevrouw Bouwmeester, de spreektijd is toch echt een halve minuut.

Minister Schippers:

Naar aanleiding van de toezegging die ik heb gedaan om de contacten tussen het departement en de tabaksindustrie openbaar te maken, heb ik dat ook gedaan. Die informatie is naar de Kamer gestuurd. Daarmee heb ik ook voldaan aan de toezegging die ik destijds heb gedaan. Die informatie hebben wij naar de Kamer gestuurd, maar die geven wij ook aan allerlei mensen die boeken of artikelen schrijven. Die is dus volstrekt openbaar.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):

Er lijkt hier toch iets niet helemaal te kloppen. De minister zegt: het gaat niet over het overeind houden van het instituut, maar over een goed preventiebeleid. Dat klopt, maar als de minister er niet in slaagt om de experts ervan te overtuigen dat het daadwerkelijk een succesvol preventiebeleid is, dan heeft zij iets uit te leggen. Als we in brieven lezen dat het te veel werk wordt gevonden om die informatie te verschaffen, en de suggestie blijft hangen dat zij liever luistert naar de lobby dan naar mensen die hulp willen bieden om mensen van hun rookverslaving af te helpen, dan klopt de stelling dus niet dat hier een goed preventiebeleid gevoerd zou worden. Waarom wil de minister dat niet wegnemen?

Minister Schippers:

Ik spreek zelf nooit met de tabakslobby. Je kunt alles wel 100 keer herhalen en daardoor een beeld vestigen. Ik spreek wel met allerlei mensen die ideeën hebben over preventie. Het valt mij op dat heel weinig mensen dezelfde ideeën hebben. Ik kies ervoor om veel meer geld in te zetten dan nu, namelijk drie keer zo veel geld op scholen om jongeren bewust te maken van de gevaren en de risico's van roken, onbeschermd seks, drugsgebruik en alcoholgebruik. Daarvoor hebben wij een intensiveringsprogramma opgezet. Deze keuze heeft dit kabinet gemaakt: de focus op jeugd.

De voorzitter:

Ik dank de minister voor de gegeven antwoorden.